

**CRD IV/CRR –
hitelintézetek és befektetési
vállalkozások prudenciális
szabályozásának várható változásai**

dr. Kardosné Vadászi Zsuzsanna

2012. április

CRR/CRD IV javaslat áttekintése

- **A 2006/48/EK és 2006/49/EK irányelveket felváltja:**
  - **CRR rendelet: prudenciális követelmények**
  - **CRD IV irányelv: felügyeleti tevékenység, együttműködés, 2. pillér, tőkepufferek**
- **ECOFIN május 2., ECON május 8., EU Parlament június 12. + jogi lektorálás, fordítás**
- **Várható bevezetés 2013. január 1-jétől**
- **Maximum harmonizáció: közvetlenül hatályos rendelet, deregulációs kötelezettség**
- **EBA által kidolgozott és az Európai Bizottság által kiadott kötelező technikai sztenderdek (RTS)**
- **Befektetési vállalkozásokra nem minden új követelmény alkalmazandó**

Fő szabályozási elemek

- **Új szavatoló tőke fogalom és szigorúbb minőségi követelmények**
- **Tőkepufferek**
- **Megemelt tőkekövetelmény szintek**
- **Likviditási követelmények**
- **Tőkeáttételi mutató**
- **Tagállami rugalmasság eszközei**

Szavatoló tőke 1.

- **Tőkeszerkezet:**
  - **Tier 1 – folyamatos működés melletti, going concern tőke**
    - **Common Equity Tier 1 (CET1): elsődleges alapvető tőke**
    - **Additional Tier 1 (AT1): kiegészítő alapvető tőke**
  - **Tier 2 – felszámolás esetén rendelkezésre álló, gone concern tőke:**
    - **Járulékos tőke**
  - **Tier 3 – kiegészítő tőke megszűnik**
- **Szigorú minőségi követelmények a tőkeelemekkel szemben: tartós rendelkezésre állás, kifizetések rugalmassága, veszteségviselési képesség**
- **Prudenciális levonások az alapvető tőke helyett az elsődleges alapvető tőkéhez (CET1) kötve**

Szavatoló tőke 2.

- **Magasabb minimum tőkekövetelmény:**
  - 4,5% CET1
  - 6% Tier 1 **+ 2. pillér + Tőkepufferek!**
  - 8% Total capital
- **Átmeneti rendelkezések 2021-ig**
- **Tagállami döntés az átmeneti időszakban alkalmazott tőkeszint, levonások mértékéről (fokozatos bevezetés)**
- **Jogszabály módosítás szükséges a tőkeelemek megfelelésének biztosítására (részjegy visszaváltás, felügyeleti engedély, kölcsöntőke kamatfizetés)**
- **Magyar bankok tőkeszerkezete jó, magas CET1 arány, kevés hibrid tőke**

Tőkepufferek

	Tőkefenntartási	Anticiklikus	Rendszerkockázati
Képzés	miden kitettségre	minden kitettségre, tagállami tőkepufferek súlyozott átlaga	adott tagállamban lévő „magán” kitettségekre, külföldi kitettségekre az EU Bizottság engedélyével
Mértéke	2,5% (tagállam megemelheti)	0-2,5% (tagállam megemelheti)	nincs korlát, 3% felett engedélyköteles (EU Bizottság)
Tőkeelem	CET1	CET1	CET1
Mikortól	2016 (tagállam előírhatja 2013-tól)	2016 (tagállam előírhatja 2013-tól)	2013
Szankció	kifizetések korlátozása	kifizetések korlátozása	kifizetések korlátozása + egyéb
Egyéb jellemző		kötelező kölcsönös elismerés 2,5%-ig, felette önkéntes	önkéntes elismerés

Likviditás fedezeti ráta - LCR

- Rövid távú likviditási követelmény (Liquidity Coverage Requirement): elegendő jó minőségű likvid eszköz egy 30 napos stressz scenárió túléléséhez

$$\frac{\text{Likvid eszközök}}{\text{Nettó pénzkiáramlás 30 nap alatt}} \geq 100\%$$

- Likvid eszközök: készpénz, állampapír, jegybanki kötvény, jelzáloglevelek
- Pénzáramlások becslése: szigorú feltételezések (lakossági betétek mérsékelte, vállalati és intézményi betétek nagyarányú kivonása, nyújtott hitelkeretek lehívása, intézmény lehívható forrásainak korlátozása)

Nettó stabil forrás ellátottsági mutató - NSFR

- **Hosszabb távú likviditási követelmény (Net Stable Funding Requirement):** stabil finanszírozási struktúra egy 1 éves stressz túléléséhez

$$\frac{\text{Rendelkezésre álló stabil források}}{\text{Finanszírozott eszközök}} \geq 100\%$$

- **Figyelembe vehető stabil források:** szavatoló tőke, 1 évnél hosszabb hátralévő lejáráttal rendelkező egyéb kötelezettségek, lejáráttal nem rendelkező vagy megújuló lakossági és vállalati (nem banki) betétek
- **Finanszírozott eszközök:** likvid eszközöket nem, vagy kismértékben kell fedezni, a likviditás csökkenésével nő a fedezettségi követelmény (vállalati és lakossági hitelek, egyéb: 50-100%)

Likviditási követelmények alkalmazása

- **Alkalmazási szint: egyedi és európai konszolidált szinten (egyedi követelmény alól felmentés lehetősége feltételek mellett – likviditási alcsoportok)**
- **2013-tól csak adatszolgáltatás, 2014-ben EBA jelentés alapján felülvizsgálat**
- **LCR minimumkövetelmény: 2015. január 1./december 31.**
- **Fióktelepek likviditásfelügyelete a home felügyelethez kerül LCR alkalmazásakor**
- **NFSR-re nincs rögzített céldátum, 2016-ban EBA jelentés alapján szabályozási javaslat (2018?)**
- **Likviditási kormányrendelet részvénytársasági formában működő hitelintézetekre**

Tőkeáttételi mutató 1.

- **Cél:**
  - Túlzott növekedés korlátozása
  - Összehasonlítható, egységes mutató
- **Nem kockázatérzékeny**
- **Egyedi és konszolidált szintű alkalmazás**
- **A mutató értéke: 3%**
- **Egyelőre nem végleges, tesztelés, kalibráció**
- **Elemei:**
  - Számláló: Alapvető tőke
  - Nevező: Összes kitettség – mérlegtételek és mérlegen kívüli tételek 100%-on – értékvesztés és CT nélkül, fedezetek figyelembe vétele nélkül, de nettósítás hatásaival korigálva

Tőkeáttételi mutató 2.

- **Egységes jelentési rendszer 2013. január 1. (EBA)**
- **1. pillér / 2. pillér?**
  - 2013-2016: tesztelési időszak az alapvető tőke 3%-ára, felügyeleti monitoring
  - 2015- : közzététel indul?
  - 2018? :felülvizsgált tőkeáttételi mutató alkalmazása (1/2 pillér?)
- **Hatások felmérése/ felülvizsgálat:**
  - Alacsony kockázati profilú intézmények kezelése, kockázatvállalási étvágy változása, minimum tőkekövetelménnyel való kapcsolat, KKV hitelezés
  - Egységes mutató minden hitelintézetre?
  - Szavatoló tőke/alapvető tőke/elsődleges alapvető tőke legyen a vetítési alap?

Az EBA és az ESRB szerepe

EBA:

- Kötelező technikai sztenderdek és iránymutatások kidolgozása
- Felügyeleti kollégiumi tag
- Kötelező mediációs szerep
- Elemzések, jelentések készítése az Európai Bizottság számára
- EU-szintű egységes kezelés biztosítása (ekvivalencia vizsgálat, hitelminősítők)

ESRB:

- Anticiklikus tőkepuffer képzés módszertanára és harmadik országok tőkepuffer szintjére ajánlás, koordináció
- Véleményezési jogkör a rendeletnél szigorúbb prudenciális követelmények alkalmazása esetén

Maximum harmonizáció és a tagállami rugalmasság

- **A CRR egységes követelményeihez képest eltérő kezelést a következő eszközök révén alkalmazhatnak a tagállamok a nemzeti piacukon felmerülő kockázatok kezelésére:**
  - 1. Tagállami felhatalmazás szigorúbb prudenciális követelmények alkalmazására**
  - 2. EU Bizottság felhatalmazása szigorúbb prudenciális követelmények alkalmazására**
  - 3. Rendszerkockázati tőkepuffer**
  - 4. Ingatlannal fedezett kitettségek kockázati súlyának megemelése**
  - 5. Általánosan alkalmazható 2. pillér**
  - 6. Tőkepufferek 2013-tól történő bevezethetősége**

A CRR/CRD IV bevezetéséhez kapcsolódó feladatok

- **Szabályozási feladatok:**
  - **Deregulációs kötelezettség: Hpt., Bszt. és a kapcsolódó kormányrendeletek felülvizsgálata a CRR közvetlen hatálya miatt**
  - **Az alkalmazáshoz kapcsolódó kiegészítő jogszabályok kidolgozása, szükséges jogszabály módosítások kezdeményezése**
  - **Az átmeneti rendelkezések hazai alkalmazásának módja**
- **Módszertani feladatok:**
  - **Ajánlások, módszertani útmutatók átdolgozása**
  - **Felügyeleti módszertanok és gyakorlatok felülvizsgálata, kiegészítése**